

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОНОВЛЕННЯ ФОРМАТІВ РАДІОХВИЛЬ «КУЛЬТУРА» ТА «ПРОМІНЬ»

Методологія дослідження. У ході дослідження використано метод аналізу документальних джерел (звіти, інтерв'ю з продюсерами структурних підрозділів Українського радіо), спостереження, аналізу й синтезу наукової літератури.

Результати. Медіапродукт суспільного мовлення розрахований на різновікову аудиторію, представників різних соціальних груп. Він спрямований на розвиток та задоволення культурних, освітніх, комунікаційних потреб медіааудиторії. На сучасному етапі функціонування радіохвилі «Культура» та «Промінь» проходять період серйозних трансформацій, які пов'язані зі зміною формату, контенту, із самою формою подання інформації (жива безпосередня розмова ведучого з аудиторією/гостем радіостудії). Змінився сам принцип формування сітки мовлення – відбулося укрупнення, тобто ефірний час певної доби присвячений певній знаковій програмі, яка домінує в цей день трансляції; також було застосовано телевізійні методи планування сітки мовлення: радіодропс – вибір і віцання окремих фрагментів з великих інтерв'ю з гостями студії, використання їх у різній ефірний час з різною метою; «безшовність» сітки мовлення – з метою не втратити уваги молодіжної радіоаудиторії. Не тільки структурні, а й сутнісні зміни торкнулися радіомовлення на зазначених каналах. Радіопроекти були оптимізовані за жанрами: залишилися радіовистави, радіоконцерти, аудіокниги, радіотеатр, але виникли радіосеріал, радіофільм, гумористичні радіошоу, рок-шоу, радіодискоотека, інтерактивні програми, різноманітні радіоверсії телевізійних проєктів, тобто частою практикою стала професійна адаптація популярних телевізійних проєктів Суспільного мовлення для радіо. Урахування інтересів, запитів якомога ширшої аудиторії, налаштування на актуальність, незаангажованість подання інформації дає підстави стверджувати, що радіоканали «Культура» та «Промінь» поступово перетворюються на високоякісних суспільних мовників, спроможних репрезентувати аудиторії оригінальний високоякісний сучасний контент.

Новизна. У межах статті зроблено спробу аналізу трансформаційних процесів, які відбуваються на сучасному українському радіо в межах набуття нового статусу – суспільного мовника.

Практична значущість. Результати дослідження можуть бути використані з метою покращення якості радіотрансляцій на каналах «Промінь» і «Культура».

Ключові слова: суспільне мовлення, радіоканали «Промінь» і «Культура», радіопроекти, формат, контент, радіоаудиторія, ведучий, диктор, сітка мовлення.

I. Вступ

На сучасному етапі розвитку громадянського суспільства в Україні відбувається становлення суспільного мовлення. Цьому передував довгий і складний процес, що супроводжувався змінами в державі, реформами в законодавчій сфері, серйозними трансформаціями у сфері засобів масової інформації. Подальший розвиток демократичних процесів, зміни в системі цінностей українського суспільства, який спостерігаємо, рухаючись за європейським вектором, потребують відповідного незалежного й неупередженого висвітлення в ЗМІ, частиною інформаційного простору якого є суспільне (громадське) мовлення.

Останнім часом виходять у світ наукові публікації, присвячені питанням розвитку суспільного мовлення на теренах сучасного українського інформаційного простору (К. Горбань [1], М. Карашук [7], Ю. Нестеряк [10], Є. Павленко [12]). Науковців цікавить політологічний, соціологічний, фінансовий аспекти цього питання, зокрема, вони наголошують на певних труднощах, з якими стикаються нещодавно сформовані організації суспільного мовлення (НСТУ – Національна суспільна телерадіомовна компанія України, що складається із чотирьох елементів: Першого каналу, каналу «Промінь», каналу «Культура» та каналу «Всесвітня служба радіомовлення України»), аналізують досвід західних країн щодо функціонування суспільного мовлення, утверджують думку про те, що головною метою суспільного мовлення є консолідація українського суспільства, формування високоякісного суспільно-політичного контенту [7, с. 228]. Провідну роль у цьому повинно відіграти не лише суспільне телебачення, а й суспільне радіо, медіапродукція якого є важливою частиною сучасного медіапростору.

II. Постановка завдання та методи дослідження

Суспільне радіо потребує оновлення, зміни форматів, нових іміджевих ведучих, які б спілкувалися з аудиторією, враховуючи її інтереси. Певні зміни вже відбуваються, але більшою мірою вони стосуються концептуальних засад формування новинного контенту, що ж стосується про-

грам освітнього, культурного характеру, які за своєю суттю є некомерційним продуктом, то в цій сфері трансформаційні процеси проходять повільніше, триває пошук форматів, ідей, харизматичних ведучих. У цих умовах намагаються покращити якість своїх радіотрансляцій відомі, з певною історією, радіохвилі «Промінь» і «Культура». Медіатексти цих каналів потребують удосконалення з метою збереження й розширення аудиторії, урахування потреб усіх без винятку верств населення. Отже, актуальним вважаємо аналіз медіадіяльності радіоканалів «Промінь» і «Культура» в складі Національної суспільної телерадіокомпанії України (НСТУ). Метою пропонованої наукової розвідки є аналіз медіапотенціалу зазначених радіоканалів, розгляд тематичного та видового різноманіття радіопроєктів, що пропонуються сучасній медіааудиторії, висвітлення певного кола проблем, із яким стикаються загальнонаціональні радіоканали на сучасному етапі трансформацій.

У ході дослідження використано метод аналізу документальних джерел (звіти, інтерв'ю з продюсерами структурних підрозділів Українського радіо), спостереження, аналізу й синтезу наукової літератури.

III. Результати

Закон України «Про Суспільне телебачення й радіомовлення України» прийнято 17 квітня 2014 р., а 19 січня 2017 р. створено Національну суспільну телерадіокомпанію України – НСТУ – українського суспільного телерадіомовника, до складу якого увійшли найстаріші українські телеканали та радіостанції, у тому числі радіоканали «Промінь» і «Культура».

Місією суспільного мовлення став захист свободи в Україні, надання суспільству достовірної та збалансованої інформації про Україну та світ, налагодження громадського діалогу задля зміцнення суспільної довіри, розвиток громадянської відповідальності, української мови та культури, особистості та українського народу.

Було зазначено, що НСТУ є акціонерним товариством, 100% акцій якого належать державі, але державні органи не мають права втручатися в програмну політику товариства.

Суспільне мовлення позиціонується як альтернатива державному й комерційному мовленню. Його основною функцією є посередництво між державними/громадськими організаціями й суспільством, між владними інституціями й окремим громадянином. Воно повинно відігравати головну роль у процесі формування громадської думки, об'єктивно подавати поточні проблеми, неупереджено висвітлювати гострі, актуальні питання, повинне стати «форумом для громадських обговорень, у рамках яких можна висловлювати якомога ширший спектр поглядів і думок» [7, с. 229], тобто суспільне мовлення орієнтовано на забезпечення максимального плюралізму думок в умовах громадянського суспільства. Засадничими принципами суспільного мовлення повинні стати універсальність (широкий тематичний спектр контенту), незалежність (свобода від впливу державних і комерційних органів), досконалість (базуватися на високих принципах професіоналізму журналістів і радіоведучих), відповідальність (повинно бути відкритим для громадського контролю), інноваційність (відкритість до сучасних новацій і технологій) [9, с. 109].

Високоякісний медіапродукт суспільного мовлення покликаний задовольнити як інформаційні, так і культурні, освітні потреби різновікової аудиторії, розширити категорії слухачів, позбавитися заполітизованості й офіційності. На етапі формування суспільного мовлення, репрезентуючи «Українське радіо» (структурний підрозділ НСТУ, що об'єднує чотири канали мовлення, служби студійних комплексів Будинку радіо та Будинку звукозапису Українського радіо, а також 5 радіоансамблів) стало зрозуміло, що медіатексти, медіаформати каналів «Культура» і «Промінь» потребують оновлення й удосконалення, а технології мовлення – відповідного сучасного технічного забезпечення. Разом із тим постало питання про збереження традицій, підготовку професійних кадрів усередині вже сформованих радіоколективів, тобто очікувалося продумане, виважене реформування радіотрансляцій на радіоканалах із давньою історією.

Державним комітетом Ради Міністрів УРСР по радіомовленню й телебаченню 22 квітня 1965 р. було підписано наказ № 117 про створення з 26 квітня «інформаційно-музичної радіопрограми «Промінь»». Радіомовлення йшло на середніх хвилях. У 1971 р. на радіохвилі «Промінь» з'явилося повноцінне денне мовлення, яке розпочиналося із 6.00 ранку, а з 1976 р. стало цілодобовим. Новини виходили кожної 15-ї та 45-ї хвилини, музичне наповнення складалося з класичної, хорової, джазової музики, часто можна було почути й нові записи, які з різних причин не потрапляли на Перший канал [6].

Музичний контент був домінантною складовою «Променя». Репрезентований цікавими на той час новими музичними радіопроєктами (програма «Контакт», що почала виходити в січні 1988 р. у вечірньому ефірі, тривала 2 години й поєднувала музику з невимушеною розмовою ведучих у студії; інформаційно-музична програма «Три кольори», яка вперше вийшла в радіоефір на початку 1990-х рр. і об'єднала цікаву команду ведучих: Радислава Чумака, Дмитра Понамарчука, Андрія Дерепу й музичного коментатора Ярину Драбину, до творчої групи також увійшли Дмитро Іванов, режисер Наталка Мельник і звукооператор Лідія Козлова; рубрики та програми «Усі пісні «Бітлз»», «Антологія бельканто», «Вибрані сторінки джазу», «Ретро», «Рок-архів», музичний про-

єкт «Навманья», музичний «Хіт-парад 12-2» ведучих Олега Горського та Ірини Бондаренко), він уперше став не тільки загальною музичною енциклопедією для широкої української радіоаудиторії, а й справжнім джазовим довідником. Програми радіохвилі «Навманья» із джазовим оглядачем Дмитром Гальоною й «Хіт-парад 12-2» з ведучими Олегом Горським та Іриною Бондаренко знайомили любителів джазу з основами джазової культури, яка щойно формувалася в Україні. Як зауважує Дмитро Іванов, який теж став працювати на радіохвилі «Промінь» на початку 1990-х рр. як стажер-студент, «за короткий час на початку 90-х “Промінь” став безперечним лідером смаків для молодіжної аудиторії та меломанів різних поколінь» [6]. Професійний дикторський, редакторський склад «Променя» в цей період представляли найдосвідченіші ведучі: Олександр Ляшко, Микола Козій (диктори), Людмила Самаєва, Сергій Фісун, Радислав Чумак, Борис Ракоїд, Едуард Рибальчик і інші (журналісти).

У кінці 1990-х рр. на радіохвилях «Променя» створено радіопроекти, які започаткували традиції розмовного радіо – це філософські роздуми у «Вечорі з Галиною Дмитрієнко», історичні мандрівки Києвом із Володимиром Поповим у програмі «Відкриті двері», молодіжний проєкт «Європа-центр», який вели журналісти-початківці.

Після зазначених подій із трагічними наслідками в грудні 2014 р. на радіохвилях «Променя», який, хоча й позиціонував себе як інформаційно-музичний молодіжний радіоканал, усе ж таки не оминав політичних тем і розмов із різними гостями студії, почала виходити програма «Культ особи», кожен випуск якої репрезентував «аудіопортрет гостя в інтер'єрі його справ і зацікавлень із динамічним веденням двома журналістами» [6]. Героями програми ставали активні учасники Майдану, який проходив у 200 метрах від будинку «Українського радіо». Тобто «Промінь» завжди намагався бути актуальним, журналісти радіоканалу відстежували актуальні інформаційні, комунікаційні події.

У 2015 р. радіоканалу виповнилося 50 років. Ювілейний рік став поштовхом для презентації нових цікавих молодіжних програм, зокрема програми про подорожі «Двоколісні хроніки», яку готувало молоде подружжя – журналістка «Променя» Ярина Квітка і її чоловік. Формат програми представляв собою радіощоденник велосипедної мандрівки світом. Програма виходила о 14:05 щосуботи й отримала багато відгуків зацікавленої аудиторії.

Проте були й певні проблеми. Аудиторія радіохвилі не була занадто широкою, постійно відчувався тиск офіційної влади, траплялися однотипні проєкти, домінування музичного контенту поглинало майже весь ефірний час, не враховуючи смаків інших груп населення. Рухаючись у бік розширення молодіжної аудиторії, роблячи ставку на розмовне радіо, «Промінь» увійшов до Національної суспільної телерадіокомпанії України як музично-розмовна молодіжна радіостанція, яка запропонувала слухачам долучатися до розмови в прямому ефірі на актуальні теми політики, економіки, культурно-мистецького життя, ознайомлюватися із сучасною українською та зарубіжною естрадою, а також із класикою, джазом та альтернативною музикою. Слоганом «Променя» став вислів «Отримай часточку світла». За підсумками першого медіасезону «Променя» у форматі суспільного мовлення в радіоефірі створено 16 нових програм, серед яких ранкове шоу «На свіжу голову», «Авторський простір. Пазли», «Авторський простір. Студії у студії», «Авторський простір. Династії», «Авторський простір. Ідеалісти», «Авторський простір. Соціум.com», «Особисто», «День Pro», Хіт-парад «RE: актив», «Промінь Живий з Євгеном Павлюковським», «Промінь рекомендує» тощо. Ставку було зроблено на авторські програми, які тримаються на особистості ведучого, модератора програми, що своїми дикторськими й журналістськими здібностями, професіоналізмом повинен зацікавити слухача, утримувати увагу радіоаудиторії, подавати якісний контент.

З початку 2019 р. на радіохвилі стартував 55-й, ювілейний сезон, який було анонсовано новими радіопроектами: підготовлені нові музичні, мистецькі й розважальні радіопроекти, зокрема гумористичне шоу «Гомін Аут», яке презентували співавтори проєкту «Телебачення Торонто» й резиденти «Підпільного стендапу». Також ідеться про укрупнення музичних програм: з нового радіосезону щосереді почали транслювати велике рок-шоу «Стара Гвардія», а щоп'ятниці звучить тригодинна дискотека «Бобіна Party» з міксом українських і закордонних хітів. Ведучими працюють і продюсери радіоканалу: так Вікторія Польшенко розповідає про нову британську музику. Створено експертний чарт «Селекція». У креативно новому форматі програми досліджують популярність пісень українських рок-музикантів. На початку 2019 р. анонсовано радіоверсію проєкту «Сильна доля», у межах якого представлено дванадцять концертів-автопортретів популярних українських музикантів: Тараса Чубая, Христини Соловій, Арсена Мірзояна, Alyoshi, гуртів «Без обмежень», «Антитіла», «Kozak System», «Друга ріка», «СКАЙ» і «O.Torvald». На радіоканалі «Промінь» 20 травня 2019 р. вийшов перший випуск радіоверсії програми «#@)» з Майклом Щуром», яку до того транслювали на телеканалі «UA: Перший». Також залишається цікавий проєкт, який уже здобув свою аудиторію серед меломанів «Антологія. Український альбом». Програма за своєю суттю ретроспективна, відтворює атмосферу часу, контекст, у межах якого працювали й випускали альбоми знакові артисти та виконавці: Руся, Віка Врадій, «Брати

Гадюкіни», «ВВ», «Океан Ельзи», «Бумбокс» та ін. Залишився та оновився цікавий музичний проєкт «Ми грали це першими», який став своєрідною енциклопедією з історії розвитку сучасної української музики. Тобто присутність великої кількості різноманітних музичних проєктів на радіо «Промінь» підтверджують його статус молодіжного розмовно-музичного радіоканалу, який, за висловом його креативної продюсерки Вікторії Польченко, є «музичним портретом України» [4].

Що стосується технічного забезпечення, то у 1970-х рр. радіохвиля «Промінь» мовила на частотах 783, 837, 1242, 1377 та 1404 кГц. У 1980–1992 рр. мовила на синхромережах 837, 1242 та 1404 кГц. Подеколи додавалася синхромережа 1377 кГц. У період з 1992–1995 рр. мовила на синхромережах 1242, 1377 та 1404 кГц. У 1995 р. було додано синхромережу 549 кГц, на якій радіостанція мовила до кінця 2012 р. (з періодичними відключеннями). До середини 2000-х рр. ще використовували, але вже не як синхромережі, частоти 1242, 1377 та 1404 Гц. Радіо «Промінь» 10 жовтня 2019 р. здобуло 38 ФМ-частот у 22 областях України, зокрема в 15 обласних центрах. На сучасному етапі мережа радіо «Промінь» охоплює 64 населених пункти у 24 областях України, серед них 19 – обласні центри. Мережа радіо «Культура» охоплює 49 населених пунктів у 23 областях України, серед яких 13 – обласні центри. Такими стали результати форматного конкурсу Національної ради з питань телебачення й радіомовлення для освітньо-розважальної радіостанції. Крім того, з метою розширення аудиторії було впроваджено мобільний додаток *Suspline.radio*, завдяки якому радіопродукт згаданих радіостанцій став зручнішим для споживання. Як зауважує Вікторія Польченко, «у перспективі є вірогідність, що наша мобільна платформа дасть старт національному стрімінг-сервісу» [4].

Отже, на радіо «Промінь» було оновлено контент, деяких трансформацій зазнали формати програм, певні зміни відбулися й у сітці мовлення, змінилися та модернізувалися частоти мовлення. Крім радіохвилі «Промінь», реформування зазнав і інший відомий радіоканал – «Культура». Він став третім каналом «Українського радіо», якого торкнулися зміни. На думку генерального продюсера «Українського радіо» Дмитра Хоркіна, радіо «Культура» «...стало більш гострим і відповідає на всі ці запити» [3]. Радіо «Культура» зазнало не тільки кардинального оновлення контенту – відбулися прем'єри (радіофільм «Політ Теури, або Червона Птаха з України» про документалістку, мандрівницю й письменницю **Софію Яблонську, щопонеділка в прямому ефірі о 15:05 почала виходити програма «Війна і мир» Юрія Макарова та Євгена Степаненка, також стартувала прем'єра радіопрограми з ведучим **Вадимом Карп'яком**, який упродовж багатьох років веде програму «Свобода слова» на каналі ICTV. Ірина Славінська, генеральна продюсерка радіоканалу «Культура» вважає, що «це розмова про найактуальніші, політичні, в тому числі, новини, але крізь культурні «окуляри» [11], відбулася прем'єра програми «Школа опору та бунтарства» з ведучою **Ларисою Денисенко**, програма «Пам'ятки свободи» з британсько-українським радіожурналістом **Богданом Нагайлом покликана дати інший погляд на історію Народного Руху** тощо), а й суттєво змінило свій статус – від офіційного транслятора провладних ідеологем до каналу духовного відродження, який знайомить аудиторію із сучасним українським і світовим кіномистецтвом, з репертуаром та прем'єрами провідних театрів столиці й інших міст України, широко інформує про фестивальне й концертне життя країни, в ефірі радіохвилі представлена Шевченкіана: як фондові, так і сучасні записи творів Кобзаря; на каналі також присутні науково-пізнавальні програми про мовні проблеми, книговидання, музейну справу, духовне життя християн тощо. Крім того, щодня в радіоефірі каналу «Культура» радіовистави з фондів Українського радіо або прем'єри радіовистав, підготовлені редакцією радіотеатру, а також інтерактивні передачі за участю акторів і театрознавців про проблеми і здобутки сучасного театру. Як зауважує продюсерка каналу Ірина Славінська, «Радіо Культура створює унікальний контент, аналогів якого немає в мовленні інших радіостанцій. Класична музика, концерти наживо, золотий фонд українського ретро, радіодрама, аудіокнижки, поезія – усе це можна почути тільки в нашому ефірі» [11]. На сучасному етапі радіоканал «Культура» складається з інформаційно-аналітичних, публіцистичних, культурно-мистецьких, науково-просвітницьких, розважальних і музичних програм, які висвітлюють події культури й розраховані на найширшу аудиторію радіослухачів.**

IV. Висновки

Медіапродукт суспільного мовлення розрахований на різновікову аудиторію, представників різних соціальних груп. Він спрямований на розвиток та задоволення культурних, освітніх, комунікаційних потреб медіааудиторії. Ставить за мету не лише ознайомлення з пластами власної національної культури, а й осягнення складної історії розвитку та побутування європейських традицій, формування толерантності й критичності в сприйнятті європейських цінностей.

На сучасному етапі функціонування радіохвилі «Культура» та «Промінь» проходять період серйозних трансформацій, які пов'язані зі зміною формату, контенту, із самою формою подання інформації (жива безпосередня розмова ведучого з аудиторією/гостем радіостудії). Змінився принцип формування сітки мовлення – відбулося укрупнення, тобто ефірний час певної доби присвячений певній знаковій програмі, яка домінує в цей день трансляції; застосовано телевізій-

ні методи планування сітки мовлення: так званий радіодропс – вибір і віщання окремих фрагментів із великих інтерв'ю з гостями студії, використання їх у різний ефірний час із різною метою; «перекидання гачків» з однієї програми на іншу з метою постійного збереження уваги аудиторії; «безшовність» сітки мовлення – знову ж таки з тією ж метою не втратити увагу молодіжної радіоаудиторії. Тобто радіоефір суспільних мовників став динамічнішим, гнучкішим, легше сприймається аудиторією.

Не тільки структурні, а й сутнісні зміни торкнулися радіомовлення на зазначених каналах. Радіопроєкти були оптимізовані за жанрами: залишилися радіовистави, радіоконцерти, аудіокниги, радіотеатр, але виникли радіосеріал, радіофільм, гумористичні радіошоу, рок-шоу, радіодисотека, інтерактивні програми, різноманітні радіоверсії телевізійних проєктів, тобто частою практикою є професійна адаптація популярних телевізійних проєктів Суспільного мовлення для радіо. Найголовніше, зміни торкнулися й надто застарілої частини політичного контенту радіохвилі «Промінь» – прямої трансляції із засідань Верховної Ради. Було обрано новий формат – цікава аналітична програма із розповіддю й коментарем ведучого-професіонала, який розповідає, а потім коментує й аналізує.

На радіохвилі «Культура» і «Промінь» прийшли молоді, харизматичні ведучі, які вмюють не тільки інформувати, повідомляти, а й тримати увагу, провокувати, розважати. Завдяки здібностям молодих радіоведучих мовлення на радіохвилях «Культура» і «Промінь» стало не лише репродуктивним, а й прововкативним, емоційно вибуховим, що відповідає вимогам часу, змінам світосприйняття молодіжної аудиторії, яка не тільки воліє дізнатися про те, що нового відбувається в суспільстві, сфері музики, сучасної культури, а й бажає драйву, надлишку емоцій, адреналіну. Нове покоління дикторів, радіоведучих в оновлених радіопроєктах каналів «Культура» і «Промінь» не повідомляє, а залучає до розмови з приводу важливих поточних подій, новинок музики, мистецтва, культури загалом. Ведучий стає головною фігурою програми, її обличчям, і саме від нього залежить, чи стане ця програма рейтинговою, чи приверне увагу сучасної вибагливої радіоаудиторії.

Отже, сучасні тенденції оновлення форматів радіохвилі «Культура» і «Промінь» відбуваються в декількох напрямках, але й разом із тим збережено традиції, продовжують транслювати програми, які не втрачали своєї аудиторії впродовж усього мовлення українського радіо: радіодиктант, програма «Колос», яка стала аграрним щоденником для більшості сільського населення країни, програми про мову «Чорним по білому», «Як ми говоримо», радіотеатр, радіофільми, трансляція радіоконцертів із Будинку звукозапису. Урахування інтересів, запитів якомога ширшої аудиторії, налаштування на актуальність, незаангажованість подання інформації дає підстави стверджувати, що радіоканали «Культура» і «Промінь» поступово перетворюються на високоякісних суспільних мовників, спроможних репрезентувати аудиторії оригінальний високоякісний сучасний контент.

Пропонована наукова розвідка є лише спробою аналізу трансформаційних процесів, які відбуваються на сучасному українському радіо в межах набуття нового статусу – суспільного мовника. Новим завданням подальших досліджень може стати вивчення змін у стилістиці радіопрограм провідних українських радіоканалів, виокремлення рис конвергентності на сучасному етапі функціонування аудіальних медіа.

Список використаної літератури

1. Горбань К. Про перспективи громадського мовлення в Україні. URL: www.mymedia.org.ua/articles/psb/pro_perspektivi_gromadskogo_movlennya_v_ukra_n.html (дата звернення: 28.09.2019).
2. Хоркін Д. В Україні немає жодної свідомої людини, яка б не знала про «Українське радіо». URL: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/dmitro_khorkin_v_ukraini_nemaie_zhodnoi_svidomoi_lyudini_yaka_b_ne_znala_pro_ukrainske_radio/ (дата звернення: 21.09.2019).
3. Дмитро Хоркін про 95-річчя Українського радіо: ми стали сучасними і досвідченими. URL: <http://ukr.radio/news.html?newsID=91624> (дата звернення: 22.09.2019).
4. Жук О. Вікторія Польченко: Радіо «Промінь» – це музичний портрет моєї країни. URL: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/viktoriya_polchenko_radio_promin_tse_muzichniy_portret_moei_kraini/ (дата звернення: 27.09.2019).
5. Закусило М. Радіо «Промінь» здобуло 38-FM частот. URL: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/radio_promin_zdobulo_38_fmchastot/ (дата звернення: 11.10.2019).
6. Іванов Д. Важко перші 50 років: До ювілею «Радіо Промінь». URL: https://ms.detector.media/tv_radio/1411981076/vazhko_persh_50_rokiv_do_yuvileyu_radio_promin/ (дата звернення: 17.09.2019).
7. Карашук М. Місце і роль суспільного мовлення в інформаційному просторі України. Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. 2011. Вип. 22. С. 227–238.
8. Нагорняк М. Ведучий інформаційних програм національної радіокомпанії України: становлення фаху та шляхи вдосконалення професійної діяльності журналіста-інформаційника. Психолінгвістика. 2008. Вип. 2. С. 122–34.

9. Нагорняк М. Медіатекст новин першого каналу суспільного радіо. *Вісник Львівського ун-ту. Сер. Журналістика*. 2019. Вип. 46. С. 107–113.
10. Нестеряк Ю. Суспільне мовлення як механізм відкритого інформаційного суспільства в Україні. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2015. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2015_2_12 (дата звернення: 26.09.2019).
11. Новий сезон на «UA: Радіо Культура»: на суспільне радіо прийшли Вадим Карп'як та Богдан Нагайло. URL: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/noviy_sezon_na_ua_radio_kultura_na_suspilne_radio_priyshli_vadim_karpyak_ta_bogdan_nagaylo/ (дата звернення: 23.09.2019).
12. Павленко Є. Функціонування суспільного телерадіомовлення України як суб'єкта державної комунікативної політики. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2018. Вип. 4 (39). С. 115–121.

References

1. Horban, K. (2014). On the prospects of public service broadcasting in Ukraine. Retrieved from: https://stv.detector.media/kontent/movlennya/pro_perspektivi_gromadskogo_movlennya_v_ukraini/ (date of request: 28.09.2019). (in Ukrainian).
2. Khorkin, D. (2019). There is no conscious person in Ukraine who would not know about Ukrainian Radio. Retrieved from: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/dmitro_khorkin_v_ukraini_nemae_zhodnoi_svidomoi_lyudini_yaka_b_ne_znala_pro_ukrainske_radio/ (date of request: 21.09.2019). (in Ukrainian).
3. Dmitry Khorkin about the 95th anniversary of Ukrainian radio: we have become modern and experienced. Retrieved from: <http://www.nrcu.gov.ua/news.html?newsID=91624> (date of request: 22.09.2019). (in Ukrainian).
4. Zhuk, O. (2019). Victoria Polchenko: Radio Promin is a musical portrait of my country. Retrieved from: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/viktoriya_polchenko_radio_promin_tse_mu_zichniy_portret_moei_kraini/ (date of request: 27.09.2019). (in Ukrainian).
5. Zakusylo, M. (2019). Radio Promin received 38-FM frequencies. Retrieved from: https://stv-detector.media/reformuvannya/radio/radio_promin_zdobulo_38_fmchastot/ (date of request: 27.09.2019). (in Ukrainian).
6. Ivanov, D. (2015). Hardly the first 50 years: To the anniversary of Radio Beam. Retrieved from: https://ms.detector.media/tv_radio/1411981076/vazhko_pershi_50_rokiv_do_yuvileyu_radio_promin/ (date of request: 17.09.2019). (in Ukrainian).
7. Karashchuk, M. (2011). The place and role of public broadcasting in the information space of Ukraine. *Suchasna ukrainska polityka. Polityky i politolohy pro nei*, 22, 227–238. (in Ukrainian).
8. Nahorniak, M. (2008). Host of information programs of the national radio company of Ukraine: formation of a specialty and ways of improving the professional activity of an information journalist. *Psykholinhvistyka*, 2, 122–134. (in Ukrainian).
9. Nahorniak, M. (2019). Media text of news of the first channel of public radio. *Visnyk Lvivskoho un-tu. Ser. Zhurnalistyka*, 46, 107–113. (in Ukrainian).
10. Nesteriak, Yu. (2015). Public Broadcasting as a mechanism for an open information society in Ukraine. *Publichne administruvannya: teoriia ta praktyka*, 2, 115–122. (in Ukrainian).
11. New season on UA: Radio Culture: Vadim Karpyak and Bogdan Nagaylo came to the public radio. (2019). Retrieved from: https://stv.detector.media/reformuvannya/radio/noviy_sezon_na_ua_radio_kultura_na_suspilne_radio_priyshli_vadim_karpyak_ta_bogdan_nagaylo/ (date of request: 23.09.2019). (in Ukrainian).
12. Pavlenko, Ye. (2018). Functioning of public service broadcasting in Ukraine as a subject of state communication policy. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannya*, 4 (39), 115–121. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 11.10.2019.

Skurtul H. Modern Tendencies of Renewing the Formats of Kultura and Promin Radio Waves
Research methods. *In the study, the following methods were applied: analysis of documentary sources (reports, interviews with the producers of Ukrainian radio structural units), observation, analysis and synthesis of scientific literature.*

Results. *The media product of social broadcasting is designed for the audience of various ages and social groups. It is aimed at developing and meeting the cultural, educational, and communicational needs of the media audience. At the current level of their functioning, Kultura and Promin radio waves are going through a period of serious transformations related to both the changes in format, content, and the way of presenting the information itself (live conversation of the presenter with the audience/guest in the radio studio). The approach to designing the running order has also become different. The running order has become longer, i.e. the air time within a 24-hour period is devoted to a particular significant programme, which is dominant on the broadcasting day. There have been some TV methods for planning the running order applied. These are the so called radio drops, the selection and broadcasting of some fragments of long interviews with the guests to the studio and using the*

fragments at different air times for various purposes, and seamless running order to preserve the interest of young radio listeners. It is proved that radio broadcasting of social broadcasters has become more dynamic, flexible, and easier for the perception of the audience. Not only structural, but also intrinsic changes have touched upon the broadcasting of the channels under consideration. The radio projects have been optimized regarding their genre. There have remained radio plays, radio concerts, audio books, a radio theatre, but a radio series, a radio movie, a rock show, a radio disco, some comic shows and interactive programmes have been added. There have appeared various radio versions of the TV projects, i.e. professional adaptation of popular Suspilne movlennia TV projects for radio has become frequent. Based on the fact that Kultura and Promin radio channels take into account the interests and demands of as wide audience as possible, their commitment to topicality, and their objective presentation of the information, the conclusion has been made that these channels have been gradually transforming into high quality social broadcasters, which are able to present original modern content to their audience.

Scientific novelty. *Within the scope of the article, an attempt has been made to analyze the transformational processes that have been taking place at the modern Ukrainian radio while acquiring its new status of the social broadcaster.*

Practical implications. *The results of the research can be used to improve the quality of radio broadcasting at Promin and Kultura channels.*

Key words: *social broadcasting, Promin and Kultura radio channels, radio projects, format, content, radio audience, presenter, radio broadcaster, running order.*